

Eelnõu seletuskirja ja väljatöötamiskavatsuse viidete vormistamine

Eelnõu seletuskirjas ja väljatöötamiskavatsuses tuleb kindlasti viidata kasutatud allikatele. Järgnev juhend annab soovitusel, kuidas vormistada viiteid. Juhendi koostamise aluseks on võetud ajakirja Õiguskeel vormistusjuhend¹.

Alati kasutatakse joonealust viitamist.

- Viitenumber asub pärast lauselõpupunkti.
- Lause sees viitamise korral asub viitenumber otse viitava sõna järel. Kui järgneb kirjavahemärk, paikneb viitenumber enne kirjavahemärki.
- Viitekirje lõpetab punkt enne veebiaadressi.
- Aastaarv ja kirjastus märgitakse viites kooloni järel.

Kasutatud allikate tüübid

Õigusakt

Kui viidatakse Eesti õigusaktile, kirjutatakse akti nimetus esmamainimisel välja ning sulgudes esitatakse seadusnimetuse lühend, kui seda kasutatakse edaspidi. Joone all antakse avaldamismärke ja see hüperlingitakse. Kui viidatakse akti kindlale redaktsioonile, lisatakse tekstis seadusnimetusele sõnad *varasem redaktsioon* ja antakse joone all vastav hüperlingina vormistatud avaldamismärke.

Teksti sees: võlaõigusseadus¹ (VÕS)

Joone all: [¹RT I, 15.03.2022, 15](#)

Teksti sees: võlaõigusseaduse varasemas redaktsioonis² on ..

Joone all: [²RT I, 08.01.2020, 10](#)

Kui viidatakse Euroopa Liidu õigusaktile, võib tekstis märkida akti lühinimetuse. Täielik ja täpne pealkiri esitatakse joone all ja võimalusel lisatakse hüperlingina veebiaadress.

Teksti sees: ... direktiivis 2011/83/EL¹

Joone all: ¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25.10.2011 direktiiv [2011/83/EL](#) tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ.

Kui viidatakse välisriigi õigusaktile, esitatakse teksti sees akti eestikeelne nimetus ja sulgudes originaalkeeles kasutatav lühend. Joone all esitatakse püstkirjas välisriigi õigusakti originaalkeelne nimetus, avaldamiskoht ja võimalusel veebiaadress.

Teksti sees: ... usaldusteenuste seaduses¹ (VDG) ...

Joone all: ¹Vertrauensdienstegesetz vom 18. Juli 2017 (BGBl. I S. 2745), das durch Artikel 2 des Gesetzes vom 18. Juli 2017 (BGBl. I S. 2745) geändert worden ist. <http://www.gesetze-im-internet.de/vdg/VDG.pdf>

¹ Justiitsministeeriumi koduleht. Ajakiri Õiguskeel. Õiguskeele vormistusjuhend, koostatud 21.04.2017. <https://www.just.ee/oigusloome-arendamine/oiguskeel/ajakiri-oiguskeel>.

Kui viidatakse kommenteeritud õigusaktile, tehakse seda väikseima sobiva üksuse täpsusega.

K. Albi. PS § 8 kommentaarid, p 16. – Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne, viies, parandatud ja täiendatud väljaanne. Justiitsministeerium: 2020. <https://pohiseadus.ee/public/PSkomm2020.pdf>

Kohtulahend

Viide sisaldab lahendi teinud kohtu nimetust, lahendi kuupäeva ja kohtuasja numbrit, mis võimalusel varustatakse hüperlingiga.

Riigikohtu 27.05.2022 otsus nr [3-18-198](#)

Uurimisaruanne, metoodikakogumik jm

- Viide sisaldab autori nime, pealkirja, kirjastust ja/või tellijat ning aastaarvu ja võimalusel veebiaadressi.
- Kui materjali autorit ei ole nimetatud, võib viites kasutada asutuse nimetust.
- Kui viidatakse kogumikuartiklile, esitatakse viites pärast artikli pealkirja kogumiku pealkiri.

²T. Göttig, T. Uusen-Nacke. Lapsega suhtlust korraldav kohtulahend ja selle täitmine. Võrdlev analüüs. Justiitsministeerium: 2017. <https://www.digar.ee/arhiiv/et/raamatud/86547>

Kui samale allikale viidatakse mitmel korral, võib hiljem viidata viitenumbriga.

³ Vt viide 2.

Andmebaasist või rakendusest saadud andmed

Andmebaasi tabelile viitamise puhul sisaldab viide andmebaasi nime, virtuaalüksuse liiki nurksulgudes, tabelinumbrit ja veebiaadressi. Kui viidataval tabelil ei ole numbrit, märgitakse viites tabeli pealkiri.

Statistikaameti andmebaas [e-andmebaas]. TT0150.
https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu_tooturg_heivatud_aastastatistika/TT0150

Rakenduse puhul sisaldab viide rakenduse pealkirja, virtuaalüksuse liiki nurksulgudes, asutuse nimetust ja veebiaadressi.

Tööpoliitika näitajad [muudetav andmerakendus]. Statistikaamet. <https://tooturg.stat.ee/>

Päringu teel saadud andmed

Kui andmed on saadud päringu teel ega ole mujal avalikud, sisaldab viide asutuse nimetust, andmestiku nimetust ja võimalusel päringu kuupäeva.

Päästeamet. Päästeinfosüsteemi andmestik. Päring: 02.04.2022.

Veebileht

- Viide veebilehele sisaldab veebilehe nimetust või pealkirja, võimalusel viimast muutmise kuupäeva ja veebiaadressi.
- Kui veebilehe uuendamise kuupäev ei ole teada, võib kasutada lühendit i.a ehk „ilma aastata“.
- Kui veebilehel on kasutatud allalaaditud materjali, sisaldab viide ka allalaaditud materjali pealkirja ja võimalusel koostamise kuupäeva.

Justiitsministeeriumi koduleht. Õigustloovate aktide mõjude hindamine, 28.02.2022.

<https://www.just.ee/oigusloome-arendamine/hea-oigusloome-ja-normitehnika/oigustloovate-aktide-mojude-hindamine>

Arengukava ja strateegia

Kui väljatöötamiskavatsuses või eelnõu seletuskirjas viidatakse arengukavale või strateegiale, vormistatakse need teksti sees pealkirjana, st jutumärkides ja esimene sõna suure algustähega.

Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärk on...

Valdkonna arengukava „Eesti digiühiskond 2030“ sätestab, et ...

Viitekirjes esitatakse arengukava või strateegia pealkiri, liik, vastutav asutus, aastaarv ja võimalusel veebiaadress.

Eesti digiühiskond 2030. Valdkonna arengukava. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium 2021.

Ajaleheartikkel

Viide artiklile sisaldab autori nime, artikli pealkirja, väljaande nime ja kuupäeva. Kui artikkel on pärit veebiväljaandest, lisatakse veebiaadress.

K. Koppel. PPA teenindustes kulub dokumendi kättesaamiseks varasemast rohkem aega. ERR 26.02.2022.

<https://www.err.ee/1608578062/ppa-teenindustes-kulub-dokumendi-kattesaamiseks-varasemast-rohkem-aega>

Pressiteade

Viide pressiteatele sisaldab asutuse nimetust, pealkirja ja kuupäeva. Kui pressiteade on pärit veebiväljaandest, lisatakse veebiaadress.

Esimeses kvartalis jätkus palgakasv. Statistikaamet 27.05.2022. <https://www.stat.ee/et/uudised/keskmine-palk-i-kvartal-2022>

Riigikogu stenogramm

Viide Riigikogu stenogrammile sisaldab istungi liiki, kuupäeva ja kellaega ning veebiaadressi.

Täiskogu korraline istung, esmaspäev, 03.06.2019 15.00.

<https://stenogrammid.riigikogu.ee/201906031500#PKP-24638>

Konverentsi, töörühma, Riigikogu ettekanne

Ettekandele viitamise puhul sisaldab viide autori nime, ettekande pealkirja, ürituse nimetust ning toimumise kohta ja kuupäeva.

M. Maasikas. Ettekanne tööasjast. Tööasjade konverents. Tallinn: 24.04.2017.

E-kiri, telefonivestlus, koosolek

E-kirja puhul sisaldab viide e-kirja autorit, adressaati ja esimese kirja saatmise kuupäeva.

Maria Marrini e-kiri Tõnu Tõnnile 20.07.2020.

Telefonivestluse puhul sisaldab viide kõne osalisi ja kuupäeva.

Maria Marrini telefonikõne Tõnu Tõnnile 15.07.2020.

Koosoleku puhul märgitakse osalejate asutus, allüksus ja koosoleku toimumise kuupäev. Kui koosolek on peetud kahe inimese vahel, võib viitesse märkida mõlema osaleja nimed ja ametinimetused.

Justiitsministeeriumi õigusloome korralduse talituse ning Sotsiaalministeeriumi analüüsi ja statistika osakonna koosolek 01.05.2020.

Asekantsler Maria Marrini ja talituse juhi Tõnu Tõnni koosolek 16.05.2020.

Avaldamata materjal

Kui viidatakse avaldamata materjalile (nt loengukonspekt, koosoleku protokoll vms), sisaldab viide autorit/asutust, kasutatud materjali liiki, ilmutiskohta ja -aastat. Kui materjal on autori valduses, märgitakse see viitesse.

T. Tõnu [loengukonspekt]. Analüüsimeetodid. Tallinn: 23.03.2020.

Arhiivimaterjal

Viide arhiivimaterjalile sisaldab pealkirja, arhiivinimetust ja andmeid fondi, nimistu vms kohta.

Projekti „Tallinna kinnistute andmebaas omandireformile“ materjalid. Tallinna Linnaarhiiv, TLA.R-27.1.1545
Esimese ja teise astme kohtute statistika ja lahendite andmekogu (KOLA). Rahvusarhiiv, ERA.5710

Audiovisuaalne materjal

Kui viidatakse audiovisuaalsele materjalile (nt telesaade, raadiointervjuu vms), esitatakse viites autor või saatepealkiri, kasutatud materjali liik nurksulgudes, hooaja ja osa number ning avaldamise koht ja aasta.

Pealtnägija [telesaade] 23. hooaeg, 832. osa. Eesti: 2022.

Tabeli ja joonise vormistamine

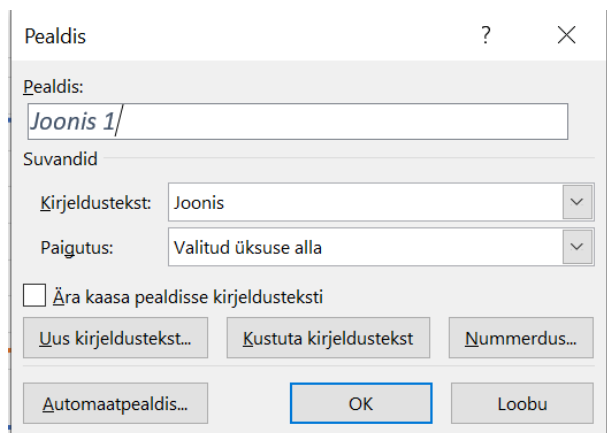
Kui andmed visualiseeritakse, on oluline lisada tabelile pealkiri ning graafikule ja joonisele allkiri. Pealkiri ja allkiri lõpevad punktita. Kui tabelid ja joonised nummerdatakse, on pärast numbrit punkt.

Tekstis kirjutatakse illustreerivale materjalile viitavad sõnad „tabel“, „joonis“ ja „graafik“ väikese algustähega.

Kohalikes omavalitsustes tehtud küsitluse tulemused erinevad vanuserühmiti (vt tabel 3).

Hinnatõus aastatel 2020–2022 on kajastatud joonisel 15.

MS Word pakub tabeli pealkirja ja joonise allkirja lisamiseks mugavat lahendust. Kui teha parem hiireklõps graafiku peal ja valida „Lisa pealdis“ (inglise keeles „Chart title“), avaneb eraldi aken, kus on võimalik lisada näiteks joonis allkiri (vt pilt 1).

Pilt 1. Joonise allkirja lisamine MS Wordis

Tabeli pealkiri ja joonise või graafiku allkiri väljendab visuaalse elemendi sisu ja kasutatud allikat.

Joonis 1. Töötuse määr (%) soo ja vanuserühma järgi, 2017–2022. Statistikaameti andmebaas